

Практичний тур

ІДЕНТИФІКАЦІЯ БАКТЕРІАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ

З довкілля було виділено мікроорганізми, які Вам необхідно визначити, серед них можуть бути:

Lactococcus cremoris – Г+ бактерія, клітини якої мають сферичну форму і поділяються в одній площині, але не відокремлюються одна від одної, утворюючи ланцюжки; здатна до руху;

Pseudomonas fluorescens – Г- бактерія, клітини якої мають вигляд палички, ендоспори не утворює; здатна до руху;

Bacillus megaterium – Г+ бактерія, клітини якої мають вигляд палички, можуть утворювати ендоспори; здатна до руху;

Arthrobacter flavescens – Г+ бактерія, клітини якої не мають сталої форми (форма змінюється з віком та залежно умов культивування) можуть мати вигляд паличок, коків та V-, Y-конфігурацій; не здатна до руху;

Micrococcus luteus – Г+ бактерія, клітини якої мають сферичну форму і поділяються в трьох взаємно перпендикулярних площинах, внаслідок чого утворюються групи кубічної форми з 8-16 з'єднаних клітин; не здатна до руху.

Мета роботи: визначити видову приналежність бактеріальних культур.

Матеріали та обладнання: бактеріальні культури, бактеріологічна петля, мікроскоп, імерсійна олія, предметні скельця, предметні скельця з лункою, покривні скельця, вазелін, розчини реактивів та барвників.

Хід роботи

1. Виготовити фіксовані препарати бактеріальних культур, визначити морфологічний тип клітин та наявність ендоспор.

Для виготовлення фіксованих препаратів мікроорганізмів необхідно виконати такі процедури:

1.1 знежирити додатково предметне скло; для цього його необхідно натерти шматком сухого господарського мила та витерти насухо марлевою серветкою; із зворотного боку скла маркером по скла позначити межі майбутнього препарату та його номер;

1.2 прожарити бактеріологічну петлю у полум'ї пальника і нанести на скло краплю стерильної дистильованої води; відібрати невелику кількість бактеріальної культури з поверхні щільного живильного середовища за допомогою петлі із дотриманням умов стерильності та внести у краплю води на склі; розподілити мікробний матеріал на склі рівномірним шаром у вигляді мазка правильної форми (округлої чи квадратної), площею 1,5-2 см²;

1.3 висушити виготовлений препарат за кімнатної температури на повітрі, помістивши предметне скло на місток кристалізатора;

1.4 зафіксувати підсушений препарат жаром у полум'ї пальника; для цього скло затиснути прищепкою і, тримаючи препаратом догори, тричі провести через полум'я пальника;

для запобігання вигорання бактерій, скло над полум'ям слід тримати не більше **3-4 секунд**;

1.5 помістити зафіксований препарат на місток кристалізатора і нанести безпосередньо на мазок краплину водно-спиртового розчину фуксину основного і витримати упродовж **3 хвилин**;

1.6 змити барвник з препарату легким струменем води над кристалізатором, промивання препарату слід проводити доти, поки вода, що стікає з мазка, не стане прозорою;

1.7 висушити препарат на повітрі, зібравши частину води зі скла за допомогою фільтрувального паперу;

1.8 розглянути препарат під мікроскопом з імерсією, визначити морфологію клітин та наявність ендоспор.

Мікроскопія фіксованих препаратів мікроорганізмів. Препарати мікроорганізмів досліджують під мікроскопами (збільшення не менше $\times 90$) із використанням імерсійної олії.

За результатами дослідження заповніть перші два рядки **таблиці 1** бланку для відповіді.

2. Виготовити живі препарати бактеріальних культур та визначити їхню здатність до руху.

Для приготування препарату «звісаюча крапля» необхідно виконати такі процедури:

2.1 змастити вазеліном краї лунки предметного скла зі шліфованою лункою;

2.2 нанести краплю матеріалу, що досліджується на центр покривного скельця; матеріал відібрати безпосередньо із пробірки, дотримуючись стерильності; перевернути лункою вниз предметне скло і помістити на покривне таким чином, щоб крапля з матеріалом знаходилась у центрі лунки, не торкаючись її країв; предметне скло злегка притиснути до покривного і перевернути; у герметичній камері, що утворилась, крапля не підсихає; це дозволяє спостерігати за мікроорганізмами досить тривалий час;

2.3 провести мікроскопію із використанням імерсійного об'єктиву: на покривне скельце над краплею нанести імерсійну олію й виконати усі маніпуляції, необхідні для спостереження об'єкта; **для мікроскопії живих препаратів мікроорганізмів конденсор мікроскопа потрібно опустити.**

За результатами дослідження заповніть третій рядок **таблиці 1** бланку для відповіді.

3. Визначити тинкторіальні властивості бактеріальних культур.

Для розрізнення грампозитивних та грамнегативних бактерій необхідно:

3.1 нанести на предметне скло кілька краплин 3%-го розчину КОН;

3.2 у краплину за допомогою прожареної бактеріологічної петлі внести біомасу бактеріальної культури і суспендувати її протягом кількох хвилин; поява тяжів слизу (при підніманні петлі) характерна для грамнегативних бактерій.

За результатами дослідження заповніть четвертий рядок **таблиці 1** бланку для відповіді.

БАЖАЄМО УСПІХУ!

ІДЕНТИФІКАЦІЯ БАКТЕРІАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ

(бланк для відповіді)

Впишіть відповіді:

Таблиця 1

Ознака	Культура №1	Культура №2
Морфологія клітин		
Наявність ендоспор		
Здатність до активного руху		
Тип клітинної стінки		
Вид бактерій		

Примітка: при заповненні 2-го і 3-го рядків користуйтеся позначеннями: наявність ознаки «+», відсутність «-»

ІДЕНТИФІКАЦІЯ БАКТЕРІАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ

(бланк для відповіді)

Впишіть відповіді:

Таблиця 1

Ознака	Культура №1	Культура №2
Морфологія клітин		
Наявність ендоспор		
Здатність до активного руху		

Тип клітинної стінки		
Вид бактерій		

Примітка: при заповненні 2-го і 3-го рядків користуйтеся позначеннями: наявність ознаки «+», відсутність «-»